

A felsőoktatás soron következő feladatai

Dr. Polinszky Károly nyilatkozata

Miben látja a Művelődésügyi Minisztérium a felsőoktatás időszerű feladatait a X. pártkongresszus határozatának tükrében? — erről nyilatkozott dr. Polinszky Károly miniszterhelyettes.

— A tudomány, a társadalom, a termelés folytonos fejlődésével együtt haladva tovább kell korszerűsíteniünk az oktatást. Korunk, az oly gyakran emlegetett „gyorsuló idő”, ma már nem teszi lehetővé, hogy az egyetem és főiskolák befeszített képzést adjanak; feladatuk ma inkább az, hogy szilárd elméleti megalapozást, módszertani jártasságot, alkalmazási készséget nyújtsanak.

— Mindez együtt jár az oktató és tudományos munka szervezeti kereteinek észszerű megváltoztatásával. Egyetemeink, főiskoláink — élve a jogszabályokban biztosított önállósággal — megkezdtek a belső szervezeti rend korszerűsítését. E téren munkánk alapvetően arra irányul, hogy az intézmények belső demokratizmusa valóban kibontakozzék, az önállóság és a felelősség ne csak elméletben, hanem a mindennapi gyakorlatában is érvényre jusson. Eddig is, ezután is fellépünk minden olyan tendencia ellen, amely csorbítani vagy éppen kordosítani akarja az oktatók és hallgatók legszélesebb rétegeinek jogait és kötelességeit.

— A következő időkben hatékonyabbá tesszük az egyetemi nevelő munkát. A nevelési elvek, a nevelési rendszer kidolgozásán már túl vagyunk, most a gyakorlati nevelő munka következő, Jelentős esemény lesz a vonatkozásban ősszel a III. országos felsőoktatási neve-

lési konferencia. A tanácskozás témája — A tanész nevelő munkája — jól kifejezi nevelő munkánk gyakorlatiasodását.

— További erőfeszítéseket teszünk a fizikai dolgozók gyermekeinek támogatásáért. Megvizsgáljuk a még mindig jelentős lemorzsolódás okait, biztosítjuk, hogy a legtehetségesebbek bekapcsolódhassanak a tudományos diákköri munkába, gondoskodunk a végzettség megszerzése utáni megfelelő elhelyezkedésükről. Felkaroljuk hallgatóink mozgalmát, amely a fizikai dolgozók gyermekeinek felvételi felkészülését hivatott szolgálni. Gyakorló iskoláinkban az eddignél több helyet kívánunk biztosítani a tehetséges munkás-paraszti fiataloknak.

— Jelentős feladatnak tekintjük egyetemeink, főiskoláink tudományos munkájának további javítását. Alapelvünk: a tudományos kuta-

tásoknak egyidejűleg kell szolgálnia az oktatást és a társadalmi, népgazdasági igényeket. Összehangoljuk a sokféle irányító és finanszírozó szerv tudományszervező munkáját. Különös figyelmet szentelünk a társadalmi tudományi kutatásoknak és a vidéki egyetemek kutatói fejlesztésének.

— Intézményeink oktató-nevelő munkájában erősítjük a marxista-leninista világnézet vezető szerepét, ezért nagy figyelmet szentelünk a szaktanszéken folyó munka ideológiai tartalmának, az ideológiai tárgyak oktatásának.

— Felkészültünk az oktatási rendszernek a X. kongresszuson elhatározott felülvizsgálatára is: megtettük az első lépéseket a tanárképzés rendszerének kritikai elemzésére, az idegen nyelvek oktatásának átfogó vizsgálatára, felvételi rendszerünk tökéletesítésére. (MTI)

Elsősök beiratása Szegeden

Mint korábban beszámoltunk róla, március 15-ig bonyolították le országsszerte az általános iskola első osztályaiba készülő beiratását. A művelődésügyi miniszter rendelete értelmében azoknak a gyerekeknek, akik 1971. szeptember 1-ig töltik be 6. életévüket, a lakóhely szerint illetékes általános iskolába kell beiratkozniuk.

Szegeden, március 11. és 12-én veszik nyilvántartásba, írják be az új első osztályosokat. Az illetékes kör-

zetekről az óvodák adnak felvilágosításokat, ahol elvezették a megelőző kötelező orvosi vizsgálatokat: az igazolásokat beiratkozáskor fel kell mutatni az iskolában. Azokat a gyerekeket, akik nem jártak óvodába, a körzeti gyermekgyógyászati rendelőkben vizsgálják meg. A beiratások mindkét napon, csütörtökön és pénteken, délelőtt 8-tól 12-ig és délután 2-től 6-ig lesznek az iskolákban.

„Munkám nem volt hiábavaló!”

Sorok a kitüntetett Bodó Violáról

Kissé késve kaptuk meg az értesítést, hogy Bodó Violát, a bordányi általános iskola igazgatóját számos korábbi kitüntetés után farsadtságos és eredményes munkássága jutalmául a Munka Erdemrend arany fokozatával tüntették ki nyugdíjbavonulása alkalmával.

Falusi gyereként határozta el, hogy tanítói példáját követve maga is pedagógus lesz. Az elhatározás is nehéz volt, megvalósítása azonban szászor nehezebb. Akivel a kezében azt kérte, helyezték el valamelyik iskolába, mindegy, hogy az ország melyik részébe, csak taníthasson. Állást nem kapott máshol, csak egy kézimunka-üzletben, ott is csak bedolgozó volt, közben magántanítványokat tanított.

1945-ig csak diákkori emlékeiben élt az iskola. Amikor végre megkapta kinevezését szeptemberben, hihetetlen ambícióval kezdett munkához Üllésen. Hamar belátta, hogy változó társadalmunkban a tanítónak nem az iskolában kell csupán tanítania, munkájára az egész falunak szüksége

van. A pártban, szakszervezetben, társadalmi és tömegszervezetekben mindezt azt a munkát kereste, ahol a legtöbbet segíthetett. A tanácsok megalakulása óta tanácsstag. Felsőrolni is nehéz, népművelési ügyvezetőként mennyi munkát vállalt. Visszaemlékezve ezekre az időkre, azt mondja: akkori feletteseitől nagy buzgalmaért szemrehányást kapott többet, és elismerést kevesebbet. Hordókra rakott pallókon, kis kocsmák „nagytermében” indult el a színjátszás, itt szerveződött az énekkar, itt lépett föl a táncsoport is.

Iskolai munkájáról is azt mondja, nehéz volt nagyon. Volt olyan év, hogy 56, máskor 72 gyermeket is tanított egyetlen tanteremben. Négyezer szervezett analfabétáknak tanfolyamot. Legálabb kilencvenen tanultak meg tőle a betűvetés tudományát, felnőtt fejjel.

1952-től 18 éven keresztül igazgatóként működött Bordányban. Ugyanolyan lelkesedéssel kezdett itt munkába, amilyenell az üllési abbahagyta. Munkájának az eredménye? A pedagógus munkáját nehéz mérni. Az eredménytelenség hamarabb kiabál, ami jó, inkább hallgat. Azért van ez így, mert szerénység nélkül nincsen jó pedagógus, a szerény ember pedig nem veri dobra, mit végzett. Kitüntetései azonban jelzik, hogy máshol is odafigyeltek munkájára.

1958-ban a Szocialista Munkáért érdemmel köszöntik a Parlamentben — az egész falu ünnepelte hazatérését —, 67-ben a Munka Erdemrend ezüst fokozatát, 70-ben a Felszabadulási

Jubileumi Emlékérmét, idén pedig a Munka Erdemrend arany fokozatát kapta. Erről csak ennyit mond:

— Szeretem az embereket, szeretek segíteni és dolgozni. Úgy érzem, sokat tettem a gyerekekért, felnőttekért, a két faluért. Remélem, munkám nem volt hiábavaló.

H. D.

Nyolcvanezer EX LIBRIS

A professzor úr munkahelye az Egyetemi Botanikus kert volt. Az igazgatói székéből tavaly vonult nyugdíjba, de ma is itt él a növények, a fák és a virágok kertjében álló, Pollack Mihály tervezte kis kastélyban. Hét méter magas, hatalmas szobák, mintha múzeumba lép-nénk. Itt él, dolgozik s hódol hobbjainak dr. Soó Rezső kétszeres Kossuth-díjas akadémikus.

— Hat évtizede gyűjtök bélyeget, festményeket, rézkarcokat, grafikákat, képes levelezőlapokat, népművészeti emlékeket, színes diapo-zítíveket, könyveket, macskafigurákat — és mindenek előtt az ex libriseket — mondja.

Ex libris gyűjteménye, amelyet az idén az Iparművészeti Múzeumnak adományozott, nyolcvanezer darabból áll, s a világ második legértékesebb kollekcióját. Bélyeggyűjteménye — amellyel eddig csak úgy

„mellékesen” foglalkozott —, 120 000 darabból áll, és Magyarországon a leggazdagabb magángyűjtemény. A lakás falait magyar és külföldi mesterek művei ékesítik, úgy tervezi, hogy ezeket egyszer a Magyar Nemzeti Galériának és a Szépművészeti Múzeumnak adományozza. A dobozokban 4000 színes diapo-zítív sorakozik, a polcokon 150 különböző macskafigura bronzból, fából, kőből, porcelánból. Könyveinek száma 8000, ezenkívül 12 000 kis nyomtatványt őriz. Néhány értékes ritkaság is tulajdonában van, így kilenc első kiadás, számos dedikált példány, s két ósvomtatvány; valamint Kitabel Pál kézzel festett háromkötetes botanikus könyve, amelyből a második világháború óta mindössze egyetlen példány került piacra Európában, s kétezer dollárért cserélt gazdát. Amerikába vitték.

Vendégvárás — feltételek híján

Kerekasztalvita a népfront városi bizottságán

Nagy probléma Szegeden a vendéglátás. Sokszor szó esik róla hivatalos helyeken és magánbeszélgetéseken is. Ezt a kerekasztal-beszélgetést a népfront városi bizottsága és a Délmagyarország szerkesztősége hívta össze. A legilletékesebbek vettek rajta részt: a tanácsoktól dr. Deák Ferenc, a megyei vb és Farsang Lászlóné dr., a városi vb kereskedelmi osztályának vezetői, dr. Kalmár Ferenc, a városi vb tervosztályának vezetője, Korek Józsefné dr., az I. kerületi vb elnöke, Koncz Mihály, a II. kerületi vb elnökhelyettese, a KISZ-től Lénárt Béla, a városi bizottság munkatársa, a vendéglátó cégektől dr. Antalffy Györgyné, az idegenforgalmi hivatal vezetője, Balikó Béla, a Hungária igazgatója, Bodola Miklós, a megyei vendéglátó vállalat, Szűcs Tibor, az áfész osztályvezetői, Horváth István, az Utasellátó, valamint Nemes Sándor, az Alföldi Vendéglátó Vállalat osztályvezetője.

Kereslet és kínálat

Ahogy Hofgesang Péter, a Hazafias Népfront városi titkára is fogalmazta bevezetőjében: a város egyik legnagyobb gondjáról van szó, Szeged vendéglátásáról. Hogy

miért tartozik legnagyobb gondjaink közé ez a kérdés? Például azért, mert kevés a szállodánk, a város sok részén nincs étterem és cukrászda, zsúfoltak és korszerűtlenek a tejvók, a kisvendéglők pedig többnyire inkább lebűzhoz hasonlítanak.

Szándékosan némi túlszáll írtam le a fenti sorokat. Nem mondanék egészen igazat, ha azt állítanám, hogy valóban teljes egészében ilyen a város vendéglátása. Nem, nem egészen ilyen. És mégis. A fenti jelzők tulajdonképpen nem alaptalanok, ha a dolog másik oldalát eltekintünk. Attól, hogy néhány kellemes étterem, presszó és cukrászda is van a városban. — Csak éppen — mert viszonylag kevés van belőlük — inkább a másik oldal szúr szemet.

Az utóbbi években a város dinamikus fejlődött. Az egyes mutatók fölötté vanak az országos átlagnak. Az iparosodással együtt nő az itt élő emberek jövedelme. Tarján és a későbbi városrészek építésével pedig terjeszkedik a város sűrűn lakott területe. A jövedelmek növekedése nyilvánvalóan magával hozza az életmód változását is. Magyarán: egyre több család engedheti meg magának az igényes szórakozást, a vendéglőbeli előfizetéses étkezést. Az utóbbit már nemcsak a jövedelmi viszonyok javulása engedi meg, hanem egyenesen dik-tálja maga az élet. A vendéglátóipar forgalma a har-

madik öt éves terv időszakában 53 százalékkal (116 millió forinttal) emelkedett. Ezzel szemben alapterülete csak 30 százalékkal nőtt.

Tehát a kínálat alatta marad a keresletnek. Nem is eshet túlságosan nehezére, hiszen már eleve elmaradással indult. Pedig szépek voltak a tervek, csak éppen az építőipar képtelen volt megbirkózni a feladattal. Elmaradtak a tarjáni vendéglők, a partfürdőn épülő bisztró, és étterem, a Royal pedig csak az idén készül el. Úgy látszik, a nehézkes kivitelezés is elriasztja a vállalatokat a szegedi beruházásoktól. A Csongrád megyei vendéglátó például a harmadik öt éves tervben 14 millió helyett a negyedik öt éves terv időszakában csak 9,5 milliót költ Szegeden fejlesztésre. Pedig sokkal többre lenne szükség.

Nincs pénz

A fejlesztés mindenekelőtt pénz gond. A Csongrád megyei vendéglátónak sem telik többre. A Hungária Vállalatot is kimerítette a Royal, amely a tervezett összszegnek kétszeresébe fog kerülni. Még kooperációban sem tudnak belefogni újabb vállalkozásba. Pedig nemcsak vendéglőkre, hanem szállodákra is nagy szükség lenne. Főként az idegenforgalom rohamos növekedése miatt. Rőszkénél tavaly 2 és fél millió, Nagylaknál több mint 150 ezer utas lépte át a határt. Szegeden ezzel szemben — a készülő Royalt is beszámítva — csak 647 szállodai férőhely van. A nemzetközi szaklapok az idegenforgalom évi 10 százalékos növekedését jósolják.

Nálunk csak a nyugati turizmus növekedése eléri az évi 30 százalékot. A hazai turisták száma évenként 15—20 százalékkal emelkedik.

E tényeknek kellene tehát meghatározniuk a város vendéglátásának fejlődését,

Hasznos, jó volt a vita. Remélhetőleg lesz még mód folytatni, méghozzá témakörökre bontva. Hiszen e kérdés első nekifutásra nagyon is összetett. A vita folytatása talán mégis szül néhány ötletet, és jó együttműködést a vállalatok közt. Hiszen a meglevő kevéske, pénzt összerakva, még kikerekedhet valami használható summa.

Szávay István

Állomás rekonstrukciója

A negyedik öt éves terv időszakában megkezdik a lornak „zöld utat” biztosításnak. A felüljáró építésével lehetővé válik a debreceni személypályaudvari vágányok „széthúszása” és négy szigeterponon megépítése. A szigeterponokat nyolc méter széles aluljáró kapcsolja majd a felvételi épület előtti főperonhoz.

amely sajnos úgy tűnik, hogy messze elmarad a követelmények mögött. Hiszen a szállodai férőhelyek 95—100 százaléka egész éven át foglalt. Több tízezer külföldi vendég tölt éjszakákat Szegeden és valószínűleg több százezer töltene, ha tudna. Magyarországon tavaly 7,5 millió külföldi fordult meg, közülük legalább 3 millió érintette Szegedet. Sajnos, a gondokon egyhamar aligha tudunk segíteni. Hiába ajánlotta fel az SZMT, hogy a vállalatok építsenek fel kooperációban egy szállodát. A férőhelyek arányában kontingensen felül éveken át kapnának ezért szakszervezeti beutalókat. Egyelőre nem nagyon akad vállalkozó.

Talán mégis?

Valamit azért kellene tenni. Hiszen minden bizonnyal vannak olcsóbb, könnyebb lehetőségek is. A szálloda építés egyik nagy akadálya ugyanis a pénzhány mellett az, hogy az építőipar első sorban a lakások építésére rendezkedett be, ami önmagában helyes is. Csak hogy Budapestén épül a Hungaria szálló, házgyári elemekből. Ugyanazokból, mint a lakások. Szegeden is hamarosan munkához lát a házgyár. Meg kellene próbálni! Ha szállodára egyelőre nem is telik, több vállalat összefogásából talán motelek futná. A házgyári elemekből az építőipar is könnyebben dolgozik.

Arra is szükség lenne, hogy az utak mentén bisztrókat, csárdákat építsünk. Sajnos, a hagyományos megoldás nagyon drága. Külföldön is ezért választották az olcsóbbat. Előre gyártott, üvegezett bisztrókat, presszókat állítanak fel az utak mentén. Országsszerte egy formát. Egy országos nagyvállalat (például a Hungaria, vagy akár az ÁFOR is!) többszáz sorozatot gyártatna ilyen épületekből. Alig hiszem, hogy ráfizetnének.

Még az sem valószínű, hogy a belvárosban minden lehetőséget kimerítettünk. Hiszen nagyon szerencsésnek bizonyult az Alabárdos, a Gambrinus és a Kékgyögy megnyitása. Ezen most vezetik a földgáz várossszerte. A gázfűtés bevezetésekor le lehetne foglalni az arra alkalmas nincskéket és átadni a vendéglátóiparnak.

Néhány lehetőség, melyek legalább félig-meddig segíthetnének gondjainkon. Rájuk is éppúgy szükség lenne, mint az épülő Royalra, a Tarjánba tervezett étteremre és halászcárdára, vagy az áfész által a partfürdőn épített étteremre és az Odesza körút—Bétkert utca sarkára tervezett vendéglőre.